

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoE/115/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111230525
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4111230525.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený: JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, proti povinným: 1/ G. J., rod. č. XXXXXX/XXXX, bytom Q., N. X a 2/ J. J., rod. č. XXXXXX/XXXX, bytom Q., N. X., o vymoženie 1 270,85 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 2. novembra 2011, č. k. 23Er/1010/2011-12 v spojení s opravným uznesením zo dňa 2. apríla 2015, č. k. 23Er/1010/2011-72, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Povinným nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa, exekučný súd) uznesením zo dňa 02. 11. 2011, č. k. 23Er/1010/2011-12 v spojení s opravným uznesením zo dňa 02. 04. 2015, č. k. 23Er/1010/2011-72 zamietol žiadosť súdneho exekútora Mgr. Júliusa Rosinu, so sídlom Exekútorského úradu v Topoľčanoch, Stummerova 1553, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 10. 10. 2011. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 41 ods. 2 písm. c/, d/, § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 35, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1, 2, 4, 5, 6 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení uznesenia poukázal na to, že oprávnený návrhom zo dňa 20. 09. 2011 požiadal súdneho exekútora o vykonanie exekúcie vo svoj prospech. Exekučné konanie sa začalo dňa 03. 10. 2011 na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok č. k. RK-100/11-EK vydaný rozhodcom JUDr. Erikom Končokom dňa 01. 03. 2011, právoplatný dňa 22. 04. 2011 a vykonateľný dňa 27. 04. 2011. Exekučným titulom bola povinným uložená povinnosť na zaplatenie sumy 1 270,85 eura, úroku vo výške 14,25 % p. a. zo sumy 1 304,04 eura od 17. 07. 2008 do 27. 08. 2008, zo sumy 1 270,85 eura od 28. 08. 2008 do zaplatenia a náhrady trov rozhodcovského konania vo výške 49,79 eura, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe zmluvy o revolvingovom úvere. Keďže žalovaný si svoju povinnosť riadne nesplnil, stal sa dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný vcelku spolu s nárokom žalobcu na zmluvné sankcie. Súd preskúmaním zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere oprávneného zistil, že v zmluvných dojednaniach, ktoré tvoria súčasť zmluvy, v článku 18 je obsiahnutá neprijateľná podmienka - rozhodcovská doložka v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 OZ. V zmysle rozhodcovskej doložky "akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami tejto Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo pred rozhodcom v rozhodcovskom konaní podľa rozhodcovskej doložky uvedenej v čl. 18.2 tejto zmluvy o RÚ, výber jednej z alternatív riešenia sporov podľa tejto Zmluvy o RÚ spočíva na žalobcovi. V čl. 18.2.1

je vyjadrený zoznam rozhodcov, ktorí budú rozhodovať akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami tejto Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o RÚ. Zmluvné strany sa dohodli, že rozhodcovská doložka platí v prípade, že spory z tejto zmluvy o RÚ nebudú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní. Súd prvého stupňa uviedol, že cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, dáva síce zmluvným stranám na výber riešenie sporov cestou príslušného súdu alebo pred rozhodcom, avšak samotný výber v konečnom dôsledku závisí od výberu toho účastníka, ktorý začne konanie skôr a v praxi je reálny predpoklad, že na súd sa neobrátí spotrebiteľ, ale dodávateľ, ktorému konanie pred rozhodcovským súdom vyhovuje. Veriteľ môže na základe takejto rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by inak bol príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom dodávateľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovský súd je pritom paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy. Takto formulovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka v štandardne formulovanej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojedná, a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní je neprijateľnou podmienkou v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) OZ a ako taká je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 OZ neplatná, a teda bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. Vzhľadom k uvedenému súd dospel k záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka je teda neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom a ako taká je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 OZ neplatná. Na základe vyššie uvedeného mal súd za to, že boli splnené podmienky na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia podľa ustanovenia § 44 ods. 2 EP a ustanovenia § 45 ods. 1 písm. c) ods. 2 ZoRK, a preto súd rozhodol tak ako uviedol vo výrokovej časti rozhodnutia.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že súd nesprávne právne vec posúdil. Poukázal na ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a na rozsah preskúmvavej právomoci exekučného súdu vo vzťahu k exekučnému titulu. V súvislosti s preskúmvavou právomocou súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 164/96. Poznamenal, že na posúdenie rozporu plnenia priznaného exekučným titulom ako plnenia objektívne nemožného, plnenia právom nedovoleného alebo plnenia v súlade s dobrými mravmi dal do pozornosti odvolacieho súdu § 45 ods. 1 písm. c/ zákona o rozhodcovskom konaní, ktorý obmedzuje preskúmvavaciu právomoc exekučného súdu výlučne na plnenie vyplývajúce z exekučného titulu. Z tohto ustanovenia ani v širšom zmysle nevyplýva, že exekučný súd má právo preskúmvávať právny dôvod, na základe ktorého sa v rozhodcovskom konaní plnenie uplatnilo. Posúdenie hmotnoprávneho základu plnenia je obmedzené len na nachádzacie konanie ako také. Poukázal na ust. § 35 a § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní. Súd založil svoju argumentáciu na závere o neplatnosti rozhodcovskej doložky a v tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie vo veci C-40/08 ASTURCOM. Poznamenal, že povinní sa nezúčastnili rozhodcovského konania a ani nepodali žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, v dôsledku čoho sa rozhodcovský rozsudok stal právoplatným. Dôsledkom postupu exekučného súdu je, že opomenutie či zmeškanie lehoty nahradí exekučný súd svojim postupom ex offo, hoci ani ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, a ani ustanovenia Exekučného poriadku ho neopravňujú iniciovať konanie a posudzovanie o dôvodoch v ust. § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní. pre konanie o výkon rozhodnutia však ustanovenie právneho poriadku nemá žiadne ustanovenia o práve súdu posudzovať otázky, ktoré mohli byť posúdené v predchádzajúcich štádiách konania. Exekučný súd tak konal bez zákonnej opory, ale v hrubom rozpore s právom EÚ, z ktorého v obsahu odôvodnenia vyvodzuje svoju právomoc. Okresný súd Komárno mal v konaní rozhodovať ako exekučný súd, a teda vychádzať z povahy konania,

ktorá mu rozsah právomoci jednoznačne určuje. Poznamenal, že nie mu nie je zrejmé, z akej časti § 44 EP vyplýva právo exekučného súdu ex offo rozhodovať o otázkach, o ktorých pri postupe podľa § 40 a nasl. zákona rozhodcovskom konaní môže konať len na návrh. Podľa obsahu odôvodnenia unesenia je zrejmé, že exekučný súd túto otázku vôbec nerieši. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, exekučný súd založil svoju argumentáciu na závere o neplatnosti rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve o revolvingovom úvere č. 8000050389 zo dňa 28. 09. 2006. Exekučný súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou, pretože znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vóli dodávateľa. Toto tvrdenie súdu nemá oporu v žiadnom právnom prepise a ani v ustanovení zmluvy a predstavuje len účelovú argumentáciu na odôvodnenie záveru o neprijateľnosti podmienky zmluvy. Rozhodcovská doložka výber spôsobu riešenia sporov zo zmluvy a tiež výber rozhodcu ponecháva na žalobcu. Ak bude žalobu podávať spotrebiteľ, bude v procesnej pozícii žalobcu, a teda jemu bude patriť právo voľby medzi štátnym súdom a rozhodcovským konaním, čo znamená, že sám môže žalobou uplatniť svoje nároky vyplývajúce alebo súvisiace so zmluvou. Môže sa domáhať určenia jej neplatnosti, resp. neplatnosti určenej časti. Ak však má postavenie žalovaného, ani v konaní pred štátnym súdom si nemôže zvoliť, na ktorý súd bude žaloba podaná, alebo či bude podaná v rámci rozhodcovského konania. Aj v konaní pred štátnym súdom sa žalovaná strana musí podrobiť začatému konaniu, pretože dispozícia so žalobou podľa platnej úpravy žalovanému nepatrí. V tomto smere poukázal na čl. 18 ods. 18.1 Zmluvy, ktorý je v súlade s Prílohou č. 1 k smernici č. 93/13/EHS písm. q/, ktoré hovorí o podmienke zmluvy, a nie o rozhodcovskej doložke. Z jeho obsahu je zrejmé aj to, že rozhodcovská doložka a konanie pred rozhodcom je len alternatívne, a teda sa nevyžaduje od spotrebiteľa, aby postupoval len pred arbitrážou. Uplatňuje sa len vtedy, ak sa nepristúpi k riešeniu veci pred všeobecným súdom, pričom spotrebiteľ a dodávateľ nie sú pri odaní žaloby limitovaní. Poukázal na ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka ako aj písm. q/ Prílohy č. 1 k smernici, pričom z oboch je zrejmé, že prejednanie spotrebiteľskej veci v rozhodcovskom konaní je prípustné, a teda rozhodcovská doložka je prípustná aj v spotrebiteľskej zmluve. Argumentácia súdu teda nemá oporu v právnej úprave a navyš je v priamom rozpore s ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že namieta postup súdu v súvislosti s výhradou o nedostatočnej bdelosti spotrebiteľa, keďže súd v tomto prípade uvádza len domnienku a neurčitý predpoklad bez toho, aby konkretizoval konkrétny skutkový základ, z ktorého takéto tvrdenie odvodzuje. Napriek rozsiahlej kogentnej právnej úprave ochraňujúcej záujmy spotrebiteľov sa v žiadnom zákone, vyhláske ani inom právnom predpise nenachádza také ustanovenie, ktoré by požadovalo dojednanie rozhodcovskej zmluvy (doložky) výlučne len po vzniku vymáhateľných alebo iných sporových nárokov. Vzhľadom k tomu, že žiadna právna úprava neupravuje dojednanie rozhodcovskej zmluvy alebo doložky v spotrebiteľských vzťahoch až po vzniku sporných nárokov. V tomto smere poukázal podporne na rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14C/166/2008-82. Vychádzajúc z ust. § 53 ods. 4 písm. r/ OZ a jeho logického a gramatického výklad, ako i zámeru zákonodarcu vyjadreného v dôvodovej správe mal za to, že predmetná rozhodcovská doložka nie je v žiadnom prípade neprijateľnou podmienkou. Záverom uviedol, že žiada súd, aby mu priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 91,48 eura vrátane DPH za 2 úkony - prevzatie a príprava zastúpenia a podanie odvolania zo sumy 1 270,85 eura vo výške á 36,85 eura vrátane DPH (30,71 eura + 20 % DPH) + 2x paušálna náhrada nákladov vo výške á 8,89 eura vrátane DPH (7,41 eura + 20 % DPH).

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie prvostupňového súdu procesným postupom podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že exekučné konanie sa začalo dňa 03. 10. 2011, kedy bol súdnemu exekútorovi Mgr. Júliusovi Rosinovi, doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie. Súdnym exekútor písomným podaním, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené dňa 13. 10. 2011 požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade vykonateľného rozhodnutia - rozhodcovského rozsudku sp. zn. RK- 100/11-EK, ktorý vydal rozhodca JUDr. Erik Končok, so sídlom Bratislava, Koceľova 9, dňa 01. 03. 2011, ktorým bola povinným spoločne a nerozdielne uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 1 270,85 eura spolu so 14,25 % ročným úrokom zo sumy 1 304,04 eura od 17. 07. 2008 do 27. 08. 2008, so 14,25 % ročným úrokom zo sumy 1 270,85 eura od 28. 08. 2008 až do zaplatenia a náhradu trov rozhodcovského konania vo výške 49,79 eura, to všetko do troch dní

od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu poskytnutého plnenia.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. 12. 2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 citovaného zákona v znení účinnom do 31. 12. 2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 01. 2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

V zmysle § 45 zákona o rozhodcovskom konaní exekučný súd je oprávnený posudzovať rozhodcovský rozsudok tak, ako keby právoplatný nebol a dáva mu právo posudzovať ho z hľadísk uvedených v ustanovení § 45 citovaného zákona. Exekučný súd je teda oprávnený a zároveň je povinný posudzovať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Preto ak súd prvého stupňa posudzuje rozhodcovský rozsudok v tomto zmysle, nekoná nad rozsah zákona a pre toto posudzovanie potrebuje predloženie dokladov, na základe ktorých bol vyhotovený rozhodcovský rozsudok, ktorým je v danom prípade úverová zmluva.

Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodujú v rozhodcovskom konaní, ktoré môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Bez ohľadu na formu, ako aj znenie rozhodcovskej doložky uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom je potrebné považovať rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku, ak vyznieva v neprospech spotrebiteľa a to vtedy, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná, čo platí aj pre daný prípad. Okrem iného odvolací súd uvádza aj to, že týmto postupom bolo spotrebiteľovi odňaté právo zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože rozhodcovská doložka mu bránila uplatniť a domáhať sa svojho práva na všeobecnom súde a nútila ho podrobiť sa rozhodnutiu, ktorým došlo k zneužitiu práv dodávateľom.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul. Exekučný súd je už v štádiu tohto posudzovania povinný ex offo skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z

aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok, je exekučný súd -tak v prípade rozsudku všeobecného súdu, ako aj v prípade rozsudku rozhodcovského súdu- povinný skúmať, či ide o rozsudok vykonateľný (§ 39 ods. 2 a § 41 Exekučného poriadku); v rámci toho exekučný súd skúma, či rozsudok vydal orgán s právomocou vydať takýto rozsudok (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/225/2011 zo dňa 11. 12. 2012).

V exekučnom konaní je možno nútene vykonať vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok. Taktiež možno vykonať exekúciu aj na podklade iných vykonateľných rozhodnutí, napr. na podklade rozsudkov rozhodcovských súdov. Súd v zásade postupom podľa § 44 ods. 2 EP nepreskúma vecnú správnosť exekučných titulov, pretože by sa tým nezákonným spôsobom fakticky rozširovala pôsobnosť opravných konaní, ktorých účelom je v rámci nachádzacieho konania preskúmať možné vecné pochybenie príslušného orgánu, ktorý rozhodnutie vydal. S prehlbovaním potreby ochrany spotrebiteľov v európskom priestore však dochádza, prostredníctvom normatívnych aktov Európskej únie a legislatívnej činnosti zákonodarných orgánov jednotlivých členských štátov, k prelamovaniu uvedenej zásady „nepreskúmateľnosti“ vecnej správnosti niektorých rozhodnutí - exekučných titulov, ktorá je úzko prepojená so samotnou právomocou vydať exekučný titul. Tak tomu je aj v prípade predpisov na ochranu spotrebiteľa, kedy všeobecný súd ale aj iný povolaný orgán, ktorý rozhoduje právnu vec spotrebiteľského charakteru, musí z úradnej povinnosti prihliadať na všetky aspekty nedovolenosti, resp. neprijateľnosti praktík, ktoré znevýhodňujú spotrebiteľa. V najširšom zmysle je potrebné považovať za takúto zákonnú úpravu príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré okrem iného vymedzujú charakteristiku spotrebiteľského právneho vzťahu a demonštratívny výpočet charakteristických neprijateľných zmluvných podmienok, na neprijateľnosť ktorých (neplatnosť) prihliada súd z úradnej povinnosti vždy vtedy, keď mu to zákon umožňuje. Zákonou úpravou umožňujúcou prehlbenie uvedenej ochrany je aj činnosť súdu výkonu rozhodnutia alebo exekučného súdu pri nútenom výkone rozhodcovského rozsudku vydaného orgánmi a postupom podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. V procesnom postupe exekučného súdu podľa § 44 ods. 2 EP, ustanovenie § 45 ods. 1 v spojení s § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní umožňuje a zároveň súd v exekučnom konaní zaväzuje (ex offo), aby v prípade, ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/, alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom, aby toto konanie zastavil. Exekučný súd pritom nemôže byť obmedzený pri posudzovaní uvedených nedostatkov izolovane iba čo do objektívne nemožného, právom nedovoleného plnenia, poprípade plnenia, ktoré odporuje dobrým mravom, výroku rozhodnutia samotného, ale pre naplnenie cieľov aproximačných právnych nástrojov Európskej únie (Smernica Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993) a postupom v súlade so zákonom sa vyžaduje, aby toto posudzovanie prekročilo rámec skúmania len formálnej stránky právoplatnosti a vykonateľnosti predmetného rozhodcovského rozsudku. Vo všetkých prípadoch je spotrebiteľ zaviazaný na povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, pričom zo samotného výroku rozhodnutia (rozhodcovského rozsudku) nemožno bez ďalšieho vyčítať „vnútornú stránku“ nemožného, právom nedovoleného plnenia, poprípade plnenia, ktoré odporuje dobrým mravom. Navonok (preskúmaním len výroku) totiž nemožno ustáliť tento súlad ani v prípade, ak by bola rozhodnutím priznaná nezvykle vysoká (nízka) suma - istina, alebo nezvykle vysoký (nízky) úrok z omeškania (poprípade zmluvná pokuta), pretože len preskúmaním vnútornej, obsahovej stránky plnenia možno záver o nemožnom, právom nedovolenom, alebo dobrým mravom odporujúcom plnení vyvodit'. S plnením, ktoré možno označiť za exekučne nevykonateľné, sa totiž súd vo svojej praxi nestretol a takto ponímaný účel noriem umožňujúci iba takéto preskúmanie rozhodcovského rozsudku by sa míňal práve eurokonformnému výkladu a cieľu, ktorý si kladie európska legislatíva. Z preskúmanej pôsobnosti exekučného súdu v tomto prípade nemôže byť vylúčená vecná správnosť rozhodcovského rozsudku (vo veciach na ktoré musí príslušný orgán reagovať z úradnej povinnosti, pričom do skúmania vecnej správnosti patrí aj posudzovanie existencie právomoci orgánu konať a rozhodnúť), pretože len tak môže byť naplnený účel, cieľ ochrany spotrebiteľa pred nekalými praktikami dodávateľov - podnikateľov v situácii, kedy bola deklarovaná povinnosť spotrebiteľa v rozhodnutí rozhodcovského súdu, ktorému je možné zjavne vyčítať nedôslednosť pri zákonnej ochrane spotrebiteľa.

Spotrebiteľská zmluva je v našom právnom poriadku definovaná v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je najmä tá skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ a jej charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti individuálneho ovplyvnenia týchto podmienok zo strany spotrebiteľa. Jedná sa o adhézny typ zmluvy, kde sú podmienky a pravidlá vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na osobitné dojednanie prípadne zmenu. Tým dochádza k naštípeniu individuálnej autonómie zmluvných partnerov.

V danej právnej veci ide o spotrebiteľský vzťah, pretože účastníci bez pochyb vystupujú v postavení spotrebiteľa a dodávateľa. Súd je v exekučnom konaní oprávnený aj bez návrhu skúmať nekalú povahu sankcie obsiahnutú v zmluve o úvere, uplatnenú v rozhodnutí rozhodcovského súdu, ale aj preskúmať rozpor rozhodcovskej doložky s vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku, ako aj musí preskúmať aj bez návrhu nekalú povahu tejto doložky v súvislosti s článkom 6 Smernice rady 93/13/EHS. Článok 6 ods. 1 tejto smernice má kogentnú povahu.

Právnym základom ochrany spotrebiteľa a spotrebiteľskej zmluvy je článok 153 Zmluvy o založení Európskej únie, ktorý sa po vstupe Slovenskej republiky aplikuje aj na našom území a smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa názoru odvolacieho súdu bol právny vzťah medzi oprávneným a povinnými správne posúdený ako vzťah spotrebiteľský, ktorý požíva zvýšenú právnu ochranu v zmysle osobitných právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa. Rozhodcovský súd od počiatku nepristupoval pri svojom rozhodovaní vo veci ako ku konaniu, ktorého účastníkom je spotrebiteľ. Na základe uvedených skutočností odvolací súd preskúmal exekučný titul z hľadiska všeobecného občianskeho práva alebo z hľadisk ochrany spotrebiteľa podľa osobitných právnych predpisov.

Tento záver je napokon aj v súlade so zásadou hospodárnosti exekučného konania. Exekučný súd je v zmysle tejto zásady povinný v rámci svojich možností dbať o to, aby trovy exekúcie tak na strane súdneho exekútora, ako aj na strane účastníkov (aj na strane súdu) boli čo najmenšie. Výklad, podľa ktorého by mal súd vydať poverenie pre súdneho exekútora aj vtedy, ak je zjavné, že exekučný titul - rozhodcovský rozsudok odporuje ustanoveniu § 45 ZoRK, a následne by mal exekučné konanie zastaviť, je s touto požiadavkou na exekučné konanie v priamom rozpore. Nemožno totiž strácať zo zreteľa, že vydaním poverenia exekútorovi vzniká povinnosť postarať sa o vykonanie exekúcie (§ 46 ods. 1 Exekučného poriadku), teda povinnosť vydať upovedomenie, na ktoré môže povinný reagovať námietkami. Vydanie upovedomenia, ako aj námietky povinného sú pritom procesné úkony, ktoré sú na strane exekútora, resp. povinného spojené s trovami. Tieto povinnosti má exekútor aj v čase, keď už bolo vydané uznesenie o zastavení exekúcie, no ešte nenadobudlo právoplatnosť, pričom proti uzneseniu o zastavení exekúcie podľa § 45 ZoRK je odvolanie vždy prípustné (odsek 3 citovaného paragrafu). Navyše, tento postup exekučného súdu by predstavoval i plytvanie časom, silami a v neposlednom rade i rozpočtovými prostriedkami súdu na zbytočné vydávanie viacerých aktov (súdneho poverenia a uznesenia o zastavení exekúcie), ich následné doručovanie a pod. Predpokladom materiálnej a formálnej vykonateľnosti akéhokoľvek rozhodnutia, ktoré má byť exekučným titulom je, že takéto rozhodnutie vznikne pred orgánom, ktorý koná a rozhoduje v súlade so svojou právomocou a podľa vopred stanovených pravidiel. Rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc od čl. 18 bod. 18.1 a 18.2 Zmluvy o revolvingovom úvere a všeobecných obchodných podmienok, ktoré majú vopred predtlačенú podobu pred podpísaním zmluvy. Odvolací súd k veci ďalej uvádza, že ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro C 168/05, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98). Na základe rozhodcovskej doložky konštatoval, že zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú v budúcnosti budú riešené dohodou strán, resp. mediáciou. Ak by k dohode medzi účastníkmi konania neprišlo, všetky spory budú rozhodované v rozhodcovskom konaní alebo v prípade podania žaloby pred príslušným súdom SR. Takto dohodnutá rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, v neprospech spotrebiteľa. V danej veci je rozhodcovská doložka súčasťou všeobecných podmienok poskytnutia úveru k formulárovej zmluve, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu, obsah tejto zmluvy nemal povinný ako spotrebiteľ reálnu možnosť ovplyvniť, pričom dojednanie takejto doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Odvolací súd má za to, že nemožno založiť právomoc

rozhodcovského súdu na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Takto vydal rozhodnutie orgán, ktorý nemal vo veci právomoc konať, preto ak dané rozhodnutie síce existuje kauzálne, je normatívne nezáväzné a exekučne nevykonateľné, a teda súd prvého stupňa pri zamietnutí poverenia na výkon exekúcie súdneho exekútora postupoval správne.

Ochrana spotrebiteľov, ktorú legislatíva európskej únie a členských štátov zabezpečuje, má za cieľ nad rámec základných zásad súkromného práva ako autonómia zmluvných strán, či pacta sunt servanda, zvýšiť ochranu záujmov spotrebiteľov. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Táto zákonná definícia vymedzuje jeden zo subjektov spotrebiteľskej zmluvy (ak je táto za spotrebiteľskú zmluvu považovaná), pričom dôvodom zavedenia a konkretizácie subjektu vzťahov „obchodných“ - spotrebiteľských v právnom poriadku je zvýraznenie potreby ochrany týchto subjektov pred „silnejšími“ subjektmi. Dôvody takejto potreby možno hľadať v charaktere priemerného spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právnych vzťahov najmä pre aktuálnu potrebu uspokojenia svojich spotrebiteľských potrieb. Iná kvalita bdelosti v procese kontraktácie sa vyžaduje od subjektu - zmluvnej strany - nespotebiteľa, a iná kvalita bdelosti sa vyžaduje od spotrebiteľa. Každý sa má predovšetkým starať o svoje veci sám, tzn. sám musí niesť dôsledky svojich rozhodnutí, preto možno uzavrieť, že nemožno zbaviť ani spotrebiteľa civilnej zodpovednosti za neplnenie si povinností vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv. Súdnu ochranu však nemožno uprieť ani menej bdelému, či skoro pasívnemu až ľahostajnému spotrebiteľovi. Jeho ochrana je založená a rozsahom upravená zákonom, preto možno ochrániť spotrebiteľa len v obmedzenom rozsahu. Ak teda zákon stanovuje, že neprijateľnou podmienkou (s dôsledkom neplatnosti) je najmä ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, potom stanovenie konkrétneho rozhodcovského orgánu, ktorý vec prejedná, patrí tiež do množiny neprijateľnej praktiky, t. j. podmienky, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach práve z dôvodov uvedených v predchádzajúcich odsekoch tohto rozhodnutia.

Odvolací súd nechce stanovovať všeobecný návod na prijateľnú rozhodcovskú doložku, dovoľí si však uviesť, že v prípade, ak rozhodcovská doložka bude so svojimi dôsledkami ozrejmená spotrebiteľovi v čase a spôsobom (bez pridaných „motivačných“ podmienok) kedy si aj priemerný spotrebiteľ dôsledky založenia právomoci rozhodcovského orgánu uvedomí, pričom doložka nevylúči a ozrejní spotrebiteľovi možnosť vec prejednať v súdnom konaní, pôjde o väčšmi prijateľnú podmienku v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Napokon možnosť alternatívne si vybrať rozhodcovské, alebo súdne konanie nemá byť len napísané (v čase zníženej bdelosti spotrebiteľa), ale musí sa javiť byť naplnené vo vzťahu k priemernému spotrebiteľovi aj fakticky.

Odvolací súd teda zhodne so súdom prvého stupňa má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, lebo zaväzuje povinného v 1. a 2. rade na plnenia, ktoré sú právne nedovolené a v rozpore s dobrými mravmi, preto v ďalšom odkazuje na dôvody uvedené súdom prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí ako na svoje vlastné a stotožňuje sa so záverom súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti uvádza, že dojednania ohľadom rozhodcovskej doložky vyplývajúce z čl. 18 Zmluvy o revolvingovom úvere a všeobecných obchodných podmienok vyznievajú jednoznačne v neprospech spotrebiteľa, keďže povinný toto dojednanie pri uzatváraní zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť nemohol. Následne súd zdôrazňuje aj mimoriadnu dôležitosť rozhodcovskej doložky, keďže v prípade spornosti nároku, napríklad neplnenia odporcom na základe uzatvorenej zmluvy, dochádza prakticky automaticky k podávaniu návrhov zo strany dodávateľov na rozhodcovský súd ako tomu bolo i v tomto prípade.

Podľa názoru odvolacieho súdu vyššie uvedená rozhodcovská doložka de facto vylučuje všeobecný súd z prejednávania veci, pretože z nej jednoznačne vyplýva, že všetky spory zo zmluvy môžu byť prejednané iba pred rozhodcovským súdom určeným v rozhodcovskej doložke. Odvolací súd dospel k záveru, že táto rozhodcovská doložka odníma spotrebiteľovi (povinnému v 1. a 2. rade) v celom rozsahu domáhať sa svojho práva zo zmluvy na všeobecnom súde. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodcovskú doložku posúdil ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, ktorá spôsobuje jej neplatnosť.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP s tým, že ich náhradu úspešným povinným v tomto konaní nepriznal, pretože im žiadne odvolacie trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.